

ישיבת ועדת הכספים (ישיבה ס')
ביום 17.10.49 בשעת 16.00
במשרדי האוצר בקריה

=====

אשר לסעיף ג': תשלום על-ידי האפוטרופוס

הינו"ר ד.צ. פנקס:

מובאת ההצעה דלהלן:

סעיף ג':

ועדת הכספים ממליצה על כך:

(1) שהאפוטרופוס על הרכוש הנטוש ישלם לסוכנות היהודית על-חשבון

הוצאות הסוכנות היהודית להקוון בתים מהרכוש הנטוש, סכום

שלא יעלה על 1 מליון ל"י.

(2) במידה שבקופת האפוטרופוס לרכוש הנטוש אין בנמצא כסף זה,

או כסף אחר, ממליצה ועדת הכספים על כך, כי הממשלה תעמיד

לרשות האפוטרופוס את הכספים הדרושים למטרה הנ"ל.

(3) עד שתקבע באופן חוקי הפרוצדורה וכמו-כן הדרך החוקית

שלפיה יהיה האפוטרופוס רשאי לשלם - ייערך חשבון סופי

של הסכומים אשר הסוכנות תהא רשאה לקבל מהאפוטרופוס

חלף תקונים אלה".

אשר לסעיף ד': תמציב הסוכנות היהודית ישנן

שתי הצעות לפני הועדה: (א) הצעה מקורית של שר האוצר לאפשר לסוכנות

לקבל הלואה בסך של 3 מליון ל"י עם כל התוספות; (ב) ההצעה של מר ב. רפפור

לאפשר לסוכנות לקבל הלואה בסך 6 מליון ל"י כפי שהוצע ע"י הסוכנות.

בקשר לכך עלי להעיר, כי 3 מליונים אלה,

שר האוצר א. שפלו:

זהו כסף חדש. יש עוד 2 מליון ל"י שאנו

צריכים לסדר ערבות כלפי הבנק. כן יש לנו אחריות עבור 5 מליון ל"י של

המלווה הלאומי, שאלה הן הוצאות של לפחות 1 מליון ל"י. למעשה נצטרך

לפחות 1 1/2 מליון ל"י. לחברת "עמידר" נתנו 2,5 מליון ל"י. כעת יש להוסיף

שר האוצר א. קפלן:

לפחות עוד 1 מליון ל"י. אני הצעתי עוד הצעה מרחיקה לכת לקבל עלינו
 אחריות לשיכון עד 8 מליון ל"י. בסך הכל יוצא כ-17 מליון ל"י. אם נקבל
 את הצעת ב. רפפורט נגיע לסכום של 20 מליון ל"י.

מאיזה מקורות נקח את הכספים האלה?

ה"ר ד.א. פונקס:

גם
 מה שאני אמסור, יש בזה אולי דברים
 פיקטיביים, אבל זהו בערך:

שר האוצר א. קפלן:

כסף חדש.	-	3 מליון
סדור ערבות שכר נחנו.	-	" 2,5
חובות ואפוטרופוס	-	" 1,5
מלוק המלווה הלאומי השנה (מתוך 5 מליון)	-	" 1
"עמידר" (כבר נחנו 1,5 מליון ע"ה הסוכנות)	-	" 1
על חשבון שיכון.	-	" 8

בסה"כ מגיע הסכום ל-17 מליון ל"י.

אשר לכסף החדש ישנה עוד איזה תקוה קלושה
 להסתדר עם הבנק, אבל אני מדגיש שתקוה זו היא מאד קלושה. 2 מליון ל"י
 אני רוצה לתת על חשבון הערבות, אפוטרופוס וחובות. חלק מזה יתא על חשבון
 שטרי האוצר והבנק וחלק ע"י הלוואה. המלווה הלאומי: זה יכנס על חשבון
 הגדלת שטרי האוצר (או תקציב הבטחון) - לכל הפחות על $1\frac{1}{2}$ מליון ל"י.
 אשר לשיכון אני רוצה לנסות לחלק זאת ל-2 חלקים. חסרים כאן למעשה 5 מליון
 ל"י מחוץ לתקציב הפתוח. דוקא היום התחלתי במו"מ בענין האפשרות לסדר
 ל"עמידר" סדור סח"ל (15 מליון דולר) זה בערך 5 מליון ל"י. 2 מליון
 כאילו מוכנים לתת לי בזמן יחסי קצר. אם הזמן יארך, הרי אין כל ערך
 לדבר, כי אנו מוכרחים להתחיל מיד בבניה. באותה המשלחת נמצא אדם אחד
 בשם מר גרינשטיין, שהוא היועץ לעניינים היהודיים, והוא אמר שיש תכניות
 שתתגשמה בקשר להון יהודי מגרמניה. נראה שמאשרים לכל אלה שישבו במחנות
 סכום כסף כפצוי. כל אדם שישב במחנה יקבל סכום ידוע שישולם לו במרקים,
 ושיוכל להשתמש במרקים האלה לשם קניית מצרכים לשם הוצאתם מגרמניה.

שר האוצר א. קפלן:

אני רואה לעשות נסיון של הגדלת שטרי המקרקעין למעלה מ-25 מליון ל"י, ולהגדיל ע"י כך את הסכום המיועד לבנינים בתקציב הפתוח. אינני יכול לקבל את הצעת ב"רפטור משני טעמים: 1. אנו מוכרחים לבוא ולהעמיד את כל השאלה הזו בכנסת; 2. מתקבל מצב מאד משונה, כי רוב הכסף דרוש לצרכי העליה - את הכסף צריכה להקציב הממשלה, והאישור הוא בידי הסוכנות היהודית.

י. רוקח:

אני תומך בהצעת א. הרצפלד שיחדשו באופן דחוף את עבודת ועדת המשנה, ולשלם לעבודתה גם את המצב הכספי של הממשלה. אחרת נפסיד זמן בדיונים ללא תועלת. מוטב שועדת המשנה תביא בפני הועדה תמונה ברורה על המצב, ואח"כ נוציא את המסקנות.

היו"ר ד.א. פנקס:

אינני רואה במה תוכל ועדת המשנה להביא יותר הצעות. גם שר האוצר יודע בודאי את המצב והצעתו היא 3 מליון ל"י, לעומת 6 מליון שמציע ב. רפטור. ועדת המשנה תופיע בפנינו שוב, חנקוב סכום מסויים ושוב יתחילו בדיונים. אינני יודע מה תוכל עוד ועדת המשנה לעשות כדי לבסס את החביעה. אני חושב שהועדה שלנו צריכה באיזה אופן שהוא לכוון את ועדת המשנה, אבל לא אלחץ על כך.

פ. גפתי:

אינני בעד דחיית העניין. אני מסכים שכל הדברים משולבים, אבל ההחלטות צריכות להיות נפרדות, כי אחרת אף פעם לא נגיע לאיזה החלטות שהן. אני חושב שהקשיים שלנו בעתיד לא יהיו פחות מאלה שיש לנו עכשיו. אני מסכים, אישוא, להצעתו של שר האוצר, שאינני משוכנע מעומק לבי שע"י מתן סכום של 3 מליון ל"י נפתור את הבעיה עד סוף שנה התקציב הנוכחית. איננו יכולים לדעת עוד איזה הפתעות מוכנות לנו לעתיד, כפי שקרה לנו בענין העליה מחימן. יכולה אולי להיות לנו איזה שהיא הפתעה בקשר לעליה מפולין, ואנו צריכים להיות מוכנים לכך. אנו יודעים שההצעה הזו היא רק פתרון חלקי, אבל אין לנו דרך אחרת. גם ההצעה של שר האוצר קשורה בתקוה קלושה לסדר את העניין עם הבנק מבלי להזקק לכסף ישיר מן הממשלה, אולם אני מקוה שהתקוה הקלושה הזאת תהיה בכל זאת מעשית. אם התקוה של שר האוצר קלושה להשגת 3 מליון, על אחת כמה

פ. נפתלי:

וכמה היא תהיה קלושה לגבי 6 מליון ל"י.

יחד עם זאת אני רוצה להעיר את השומח לב חברי הועדה לרושם כלפי חוץ. כולם יודעים את המצב הקשה של הסוכנות היהודית והעתונות תמיד יודעת שמתקיימת ישיבה של ועדת הכספים. אינני יכולים בכל פעם להודיע על בחירה ועדת משנה, ביחוד לאחר שאינני מאמין שתוך זמן קצר המצב ישחנה, או שנברר את הדברים ביתר בהירות. אני מציע לקבל את הצעת שר האוצר.

מר אפרתי:

לדעתי יש לבחור בוועדת משנה לאחר שנקבל

החלטות, כדי שנגמור את הענין בכבוד.

א. הרצפלד:

לדעתי אפשר להחליט היום על כל הענינים האלה

מחוץ לסעיף של המלווה. אלאאאא, כי המרחק בין

שתי ההצעות: 3 או 6 מליון ל"י הוא עצום, וכשם שאינני יודע מה נוכל לעשות ב-3 מליון, כך אינני יודע מה נוכל לעשות ב-6 מליון. הובאו לפנינו לדיון 6 סעיפים. על חמשה מהם נחליט היום ובקשר לסעיף זה אני מציע שאנשי ועדת המשנה יפגשו שוב אם אנשי הסוכנות היהודית לשם ברור הענין.

ש. דיין:

בסוף הישיבה הקודמת היה לי הרושם, שאנו

מגיעים לידי עמק השווה עם הסוכנות היהודית

ואנו מספקים את דרישותיהם פחות או יותר. היום אני שומע שמר אשכול

נדהם מההצעות שלנו וכי הן אינן מספקות אותו כלל וכלל. נראה לי שאנו

עומדים לקבל את הצעות שר האוצר. אני חושב שאנו יוכלים לקבל את

הצעתו בקשר ל-3 מליון ל"י ואשר ל-3 מליון הנוותרים, שהסוכנות דורשת -

נוכל למסור את הדבר לדיון ועדת משנה שתחליט אם להוסיף על 3 המליון הראשוני

או לא.

ד"ר א. גרנות:

אין מתפקידנו לספק רק את רצונה של הסוכנות

היהודית, אלא לפעול בצורה הנכונה. דומנל

שמה שמציעים כאן עבור 6 חדשים, זהו דבר גדול. אני מציע למנוח ועדת משנה

שתטפל בענין התקציב הבא. ועדה זו חברר את כל הצרכים גם של הממשלה

וגם של הסוכנות וכן של ההסתדרות הציונית ומוסדותיה, ונשתדל להגיע

ד"ר א. גרנות:

פעם אחת לידי תקציב מסודר ומושלם. הועדה הזו צריכה לעבוד זמן ממושך כדי לברר ולהסדיר את התקציב הכללי של הממשלה ושל החנועה הציונית.

היו"ר ד.צ. פנקס: לדעתי אי אפשר לקבל את ההחלטות אן-בלוק.

יש לקבוע הלכה מתאימה בכל סעיף וסעיף.

לגבי החובות החלטנו כבר, ולגבי המלווה הלאומי החלטנו, לגבי שאלת הערבות של 2 מליון ל"י שכבר צא נתנו, יש צורך להחליט שועדת הכספים רושמת לפנייה ששר האוצר מאריך את הערבות שנחנו בזמנו. לפנינו עוד 2 סעיפים: שאלת התשלום לאפוטרופוס ושאלת הסוכנות היהודית. נוסף לכך ישנו עוד סעיף חשוב בענין "עמידר" ששר האוצר מציע להם 1 מליון ל"י (זה איננו משחרר את תקציב הסוכנות).

לגבי פעולת השיכון, הרי הצעה שר האוצר

מחבטת את הקצבת 1 מליון ל"י ל"עמידר" ו-8 מליון ל"י לשכון לפניי תכנית הפתוח. אני מציע שלא נחליט כרגע מהי עמדתנו לגבי "עמידר", אלא נומר כך: מתוך ההצעה של 9 מליון ל"י המונחת לפנינו (8 מליון לפתוח ו-1 מליון ל"עמידר") נאשר באופן זמני הוצאת שטרי מקרקעין בסך 5 מליון ל"י, ועד להתלטה זו אני מציע להחליט ששר האוצר יהיה זכאי להוציא 1 מליון ל"י לצרכי שיכון, על-מנת להקל על תקציב הסוכנות היהודית ולגמור את הפרשה עם "עמידר" אפילו אם סכסם זה יוצא על הקמת בתי-עץ. הצעה זו באה, כי לא נוכל להחליט עכשיו על הקצבת 8 מליון ל"י, ולפיכך יהיה רשאי שר האוצר להוציא מכל תכניות השיכון 1 מליון ל"י, על מנת להקל על הוצאות הסוכנות היהודית במליון ל"י לחקופה של 6 חדשים אלה.

שמענו בוועדת המשנה, ש"עמידר" יבנלה.

להשלים את עבודתה במימון של 5 מליון ל"י. הממשלה מציע 1 מליון ל"י למימון זה, ועוד 8 מליון ל"י לתכנית הפתוח. אני מציע לתקציב מתוך 8 מליון אלה, 1 מליון ל"י לסוכנות היהודית כדי להקל על תקציבה.

אם סעיף זה יתקבל, נוכל לאשר לסוכנות

3 מליון ל"י כסף חדש (ההלוואה) והסוכנות תקבל בעצם 4 מליון ל"י לעומת $5\frac{1}{2}$ או 6 מליון שהיא בקשה מאתנו.

היו"ר ד.צ. פנקס: יחד עם זאת אני מציע שועדת המשנה תמשיך
ללמוד את בעיות השיכון ע"י "עמידור"/לאור תכניות הפתוחה של הממשלה
בסך 8 מליון ל"י.

א. הרצפלד: אני רוצה לחזור לסעיף ג', סעיף התשלום
ע"י האפוטרופוס, כי יש לי תיקון להצעה
החדשה של הסעיף הזה. עד כה עסקנו בחלק שהגביות הן ע"י הממשלה, אני
רוצה להוסיף להצעה גם את החלק שהגביות נעשות בידי הסוכנות היהודית,
והגביה הזאת תעבור לידי הממשלה (מושבות), אני מציע איפוא, שמקום
1 מליון ל"י נוסף 1,5 מליון ל"י ואז וענין המטבות יעבור לידי הממשלה.

היו"ר ד.צ. פנקס: בסעיף ג' (3) ישנה החלטה בקשר לפרוצדורה,
והאפוטרופוס מסר לנו שהוא צריך להגיש לנו
דו"ח עד סוף השבוע ואז נדע את המצב העובדתי של הענינים. ברור שגם
את הסכום של 3 מליון ל"י לא נשלם במשך חודש אחד. לפיכך אני מבקש
ממר הרצפלד להסיר את הצעתו מעל הפרק. (הערה: מר הרצפלד הסיר את
הצעתו).

י. רוקח: אני מציע שועדת הכספים תביע משאלה שהרכוש
הנטוש יעבור כולו לידי מפולו של האפוטרופוס.

היו"ר ד.צ. פנקס: אני מציע להשאיר את ההחלטה הזו עד אחרי
החלטת ועדת המשנה המתפלגת בדבר. ועדת המשנה
מתחייבת להביא הצעה בענין הרכוש הנטוש במשך חדש ימים.

ה. ל. ט. ה.: התיקון לסעיף ג' (כפי שנרשם
בעמוד 22) נתקבל.

אני מציע לעבור עתה לענין הארכת הערבות
של 2 מליון ל"י.

ה"ר י. ברנ:

היות והארכת הערבות תיעשה הפעם לזמן יוחר ארוך, אני חוזר על הצעתי שהדבר צריך להעשות על סמך חוק מיוחד. הייתי מבקש, בהתאם להחלטה שכבר נחקלה פעמיים בנוגע לערבות, שהשר יביא הצעה חוק לכנסת.

ד"ר מ. סנה:

אני מציע שקודם נחליט עקרונית בענין הארכת הערבות, ואח"כ נראה מה מחייב את ועדת הכספים ענין החוק.

י. רוקח:

אין אני מדבר על הצד החוקי, אבל אני חושב שגם ענין הערבות של 2 מליון ל"י, הרי הוא חלק מההסכם הכללי, ואני חושב שועדת המשנה חרונ עליו יחד עם יתר הסעיפים ד' ו-ה'.

היו"ר ד.צ. פנקס:

שר האוצר מסר לנו, כי זמן הפרעון של המלווה מתחיל בסוף דצמבר ש.ז. ואני מציע להסיר כרגע את הדיון בענין זה.

נשארות איפא 3 הצעות: (א) לאפשר הלואה

של 3 מליון ל"י; (ב) לחת 1 מליון ל"י ל"עמידר"; ואני מציע הצעה

שלישית והיא: (ג) מתוך 8 מליון ל"י בתקציב הפתוח, להקציב לסוכנות

היהודית 1 מליון ל"י, כדי להקטין את אמצא המעמסה התקציבית שלה ל-6

חדשים אלה במליון ל"י. (וההצעה של ב. רפטור על הלואה של 6 מליון ל"י).

לעומת כל ההצעות הנ"ל ישנה הצעה שלא

להחליט על כל ההצעות האלה עכשיו, אלא לעבירן לוועדת משנה שתפגש שוב

עם אנשי הסוכנות היהודית.

מתוך הברורים שהיו לנו כבר עם הסוכנות

נמסרה לנו בערך התכנית הזאת לצרכי השיכון:

התאמת מחנות זמניים למחנות קבע.	710 אלף ל"י
"למידר" - כולל 500 אלף ל"י לבתי עץ.	1 מליון ו-300 אלף ל"י
חובות על חוזים לבתי עץ.	500 אלף ל"י
מדור לשכון עליית הנוער	300 אלף ל"י
לצרכי עליית הנוער.	2 מליון ו-860 אלף ל"י

מכאן מגיע הסכום הזה ל-6 מליון ל"י.

אם נקבל על עצמנו מתוך סכום זה 1 מליון ל"י, וננסוף לו עוד 3 מליון

ל"י הלואה, ועוד 1 מליון ל"י שאני מציע - הרי נמלא חלק ניכר מהחביעות.

ד"ר מ. פנה:

אם נקבל את ההצעה הזאת יוצא שאנו מקטינים
את כספי השיכון של המדינה ב-1 מליון ל"י.

הינ"ר ד.צ. פנקס:

כל הפתרון הוא שאנו נקבל חלק מעבודת הסוכנות.

י. רוקח:

ידוע לכל שישנם חלוקי דעות קשים דוקא
בשאלת השיכון : ביחס לצורה, ביחס למימון
וביחס לאופן הבצוע, ושר האוצר בעצמו אמר שיכנס לעובי הקורה בענין זה.
ואינני יודע משום מה מוסיפים עוד עתה לסוכנות 1 מליון ל"י. לדעתי
הסוכנות צריכה לצאת בכלל מעניני השכון, כי היא בלתי מסוגלת לטפל בדבר.
יש גם צורך לברר את כושר פעולתה של "עמידר" ביחס לבצוע פעולות השכון
ואני מציע שכל הענין הזה יובא לכנסת.

שר האוצר א. קפלן:

ניסיתי לברר את ההוצאה של 2 880 מליון
ו-860 אלף ל"י של הסוכנות בענין הדיור,
אולם עד עכשיו לא הצלחתי לקבל את כל הביאורים. לחקציב הפתוח אנו לא
יכולים להשתמש בשטרי מקרקעין, או בעזרת הלואה של אמאשלאא האמריקאית.

ד.צ. פנקס:

לא שמעתי על כך שקק"ל הוציאה 7 מליון ל"י
מחוץ הסכום של 55 מליון ל"י, ואינני
יודע על סמך איזו החלטה של ועדת הכספים היא הוציאה את הכסף הזה.

שר האוצר א. קפלן:

את הכספים האלה הוצאנו גם בתור הלואה
לא לפרוטנוח. אנו יכולים להשתמש בכספי המלוה
האמריקאי או בכספי שטרי המקרקעין, לשם תיקון המחנות, ולפיכך אין לנו
ברירה אחרת, אלא לבוא לכנסת ולדרון על הענין.
יחד עם זאת אני מוכרח לציין, שאינני מבין
את הסעיף של בנינים לעלית הנוער, בו בזמן שבאמריקה נותנים כספים למשקים
לשם בנית בתים להוצאת ילדים מהמחנות.

א. הרצפלד:

הכספים ש"עמידר" דורשת אגא נחוץ לשם גמר
העבודות שהתחילו בביצוען (מהם 500 אלף ל"י

לבנינים שודיים).

א. הרצפליד: לפיכך יש צורך לבדוק גם את היעילות של הבתים השוודים אם זוהי השקעה טובה. אם חוות הדעת תהיה חיובית לא אתנגד אם יתנו ל"עמידר" את הכסף הדרוש, בלבד שהדבר יחיש את הבניה. אני מסכים שתבחר ועדה משנה שתחקור את כל בעיות השיכון. יחד עם זאת צריכה להבחר ועדה משנה שתברר את התקציב של 55 מליון ל"י.

נוסף ל"עמידר" יש לדעת להחזיר עוד 2 מליון פונט, כדי שיחילו מיד בבניה. אנו עומדים עתה לפני עונת הקטיף ויש להקים בנינים בעוד מועד בכל המושבות בקרבת מקומות הקטיף.

הינו"ר ד.צ. פנקס: לא אתנגד כלל להצעת שר האוצר בקשר ל-2 מליון ל"י. המגמה שלנו היא להקל על תקציב הסוכנות. אני מסכים שמתוך התקציב הכולל תהיה ועדה המשנה, כפי שהציע מר רוקח, זכאית להשתמש ב-1 מליון ל"י לעזרת הסוכנות בסעיף השיכון, אם היא תראה זאת כדבר מוצדק.

(1) אני רוצה לנסות לפכם את דעת כולנו: להרשות לוועדה משנה, או לשר האוצר, אם יראו זאת לאפשרי, להוציא מכספי הפתוח 1 מליון ל"י, באם יהיה להוצאה זו קשר עם תכנית הפתוח.

(2) ועדה המשנה תקבל סמכות לאשר הוצאה עד 2 מליון ל"י, עד אשר נחליט על כל תקציב הפתוח.

ב. רפפורט: אני מטיל ספק בהצעת שר האוצר. אני חושב שצריך לדון על כל הבעיה כולה, ואיננו יכולים לדון על סכום של 2 מליון ל"י, מבלי שנדון יחד עם זאת גם על התעסוקה ועל כל ענייני הפתוח. אני אומר שאם נבנה בתיים ונוציא אנשים מהמחנות ואח"כ הם יבואו להסתדרות ויתלוננו שאין להם עבודה - הרי זהו איננו פתרון. יש לדון על חלוקת תקציב הפתוח בשים לב לצרכי השיכון והתעסוקה גם יחד. משם כך אינני יכול לקבל את ההצעה של 2 מליון ל"י, מבלי שנגיע קודם למסקנה מה קודם למה, ומבלי שנחאם את פעולות השיכון עם צרכי התעסוקה.

ה"ר ד.א. פונקס:

אני מביין שאנו מסכמים בענין זה את

ההחלטות הבאות:

- (1) אנו נותנים לוועדת המשנה סמכות להחליט;
- (2) שר האוצר מציע שענין "עמידר" יעבור לוועדת המשנה.

עתה עומדת בפנינו עוד שאלה של 3 מליון ל"י

או 6 מליון ל"י; אם להעביר זאת לוועדת משנה, או להחליט על זאת כאן.

הצבעה: הוסכם להחליט על שאלה זו בישיבה

הנוכחית.

בענין המלווה של 1 מליון ל"י מכספי הפתוח

אני מציע להחליט באופן אלטרנטיבי, שמליון ל"י אלה ימסרו לסוכנות

באם הכספים שיוצאו בהחאם לחכנית הפתוח.

לא אכפת לי אם הסוכנות תקבל כסף או, ולא

ד"ר י. בדר:

אכפת לי אם מר אשכול נדהם או לא. מכל

זה חשובי בעיקר עניני העליה, הקליטה והשיכון, והדבר הגרוע ביותר הוא

בזה שהסוכנות אינה יכולה למלא את התפקידים היסודיים האלה משום שאין

לה כספים. ולדעתי זוהי שיטה גרועה ביותר שהאחד הוא המממן והשני הוא

המוצאי לפועל, כלומר: הממשלה חתן אח הכסף והסוכנות תוציא לפועל את

התכניות. השיטה הזו היא שיא אי-האחריות. שמענו גם מהאנשים היושבים

כאן שיש עוד לברר פרטים רבים בתקציב הסוכנות היהודית, כפי שהוצע

לנו, ושיש טפקות רביב ביחס לסעיפים שונים. עצם הדבר שלמרות כל זאת

אנו נוהנים להם כסף - הרי זוהי פגיעה בהתחייבותינו מכיון שגם לנו

אין כסף, וברור שבעזרה שאנו נוחנים לסוכנות, אנו פוגעים באינטרסים

העיקריים שלנו, באינטרסים של המטבע. המדינה קבלה על עצמה חוב של

5 מליון ל"י, ועתה החלטנו שאנו נקציב לסוכנות 2 מליון ל"י במזומנים.

אני חושב שיש לברר, באופן רציני ביותר את כל הענין של עזרה לסוכנות

היהודית, ואני מציע שהענין יובא דוקא עכשיו בפני ועדת משנה.

היו"ר ד.צ. פנקס:

שר האוצר הציע בישיבה הראשונה, בין יתר ההצעות שלו, כי נשקיע כמליון ל"י בניירות ערך של "עמידר", כדי להשלים ל"עמידר" את 5 המליונים. לעומת זאת ישנה הצעה שניה שמתוך תקציב הפתוח מהסעיף שיהיה מוקדש לשיכון יהיה שר האוצר רשאי לשלם 1 מליון ל"י לצרכי שיכון בסעיף המופיע בתקציב הסוכנות היהודית.

לחכניה הפתוח ישנם שלשה מקורות:

שטרי מקרקעין; מלווה אמריקאי; מלגות ומוסדות. ומתוך 55 מליון אלה יש להחליט אם להגדיל את שטרי המקרקעין מ-25 מליון ל-30 מליון ל"י. זוהי הצעה שאולי תאפשר להקל גם על הסוכנות היהודית.

ד"ר י. גר:

אני מסכים שועדת המשנה תדון על כל בעיות הבניה של הסוכנות היהודית וגם על מימון התכניות האלה ושקבניות אלה יהיו על חשבון הממשלה במסגרת של תכנית הפתוח, אבל אינני מסכים שלשיטה הזאת של השקעות ב"עמידר", אני מסכים לבניה, אבל אינני יכול להסכים לשיטה הזו.

אשר להקצבה של 3 מליון ל"י, הרי כשם

שהצבעתי נגד החקציב, אני נאלץ גם הפעם להיות עקבי ולהצביע נגד ההקצבה הזאת. אין לי אמון באנהלת הסוכנות היהודית, כשם שאין לי אמון בממשלה.

היו"ר ד.צ. פנקס:

אני מעמיד להצבעה את ההצעה של הקצבה 1 מליון ל"י מכספי הפתוח, לצרכי שיכון.

הצבעה: ההחלטה נתקבלה ב-6 נגד 3 קולות.

עלינו עוד להחליט בענין מלווה של

3 או 6 מליון ל"י.

אולי נוכל לקבל מאפ"ק 3 מליון ל"י ?

י. רוקח:

אם זה כסף של המדינה, או ערבות של המדינה - הדבר יעבור לכנסת. עלינו רק להחליט

היו"ר ד.צ. פנקס:

לגופו של ענין.

שר האוצר א. קפלון:
צריך שיהיה ברור, כי לא הבאתי בשם הממשלה הצעה על 6 מליון ל"י. ההצעה צריכה לבוא בשם הממשלה לכנסת.

ד"ר מ. סנה:
הסכום המדוייק הוא $5\frac{1}{4}$ מליון ל"י. אם ועדת המשנה תקבל את הצעתנו, נוכל להפחית את 1 מליון ל"י שהציע מר פנקס.

ד"ר י. גדר:
לדעתי יש להעביר את כל העניין לוועדת הפירושים אלא שאם של הכנסת, ולברר אם יש לוועדת הכספים הסמכות לקבל החלטה כזו בכלל. שמענו גם משר האוצר שאם תהיה זו ערבות או הקצבה - הדבר מוכרח לבוא לפני הכנסת בתור הצעה של הממשלה, או לפי הצעתו של חבר אחד. נמסר לי כי ב-6 בדצמבר תתחיל המליאה של הנהלת הסוכנות, וכמה ימים אחרי-כן תתכנס הישיבה של הוועד-השועל. זהו עניין של 6 שבועות. לדעתי 2 מליון ל"י שהחלטנו עליהם דיים למשך 6 שבועות אלה, וכדאי שהממשלה תדון בעניין עוד פעם לאחר שיוודע הוכן השיחות במליאת הנהלת הסוכנות היהודית.

היו"ר ד.צ. פנקס:
עד כמה שידוע לי, ועדת הפירושים מתעסקת רק במקרה שיש איזה ספק בנוגע להצבעות בכנסת.

א. אליאשר:
שר האוצר הודיע שהממשלה לא הביאה הצעה של 6 מליון ל"י, האם אנו רשאים להציע 6 מליון ?

היו"ר ד.צ. פנקס:
כן, יש לנו זכות לכך. אני מבין שאם נצטרך לחת ערבות, או להקציב כסף, יובא הדבר לפני הכנסת, אבל לדעתי ההצבעה כאן בוועדה משקפת פחות או יותר את המצב במליאת הכנסת, ורצוי שהממשלה תקבל תמונה על המצב. ואני רוצה שנוכל לבוא לעזרת הסוכנות היהודית גם מבלי שנצטרך לבוא קודם לכנסת. עניין העזרה לסוכנות מתבטא בעזרה לעולים. אם לא נמצא דרך אחרת, הרי אני מציע ששר האוצר יחזיק פקאדורות בבנק מחוץ הקרנות שיעמדו לרשותו מחוץ הקציב הפתוח, וע"י כך לאפשר לבנק, בלי ערבותנו לחת את ההלוואה. יש להעמיד את הסוכנות ואת הבנק בפני הברירה הזאת. אם אפשרות לאתלא תחכן - נלך אז כולנו לכנסת.

אני מציע להעביר את האנין לוועדת הפרושים של הכנסת ולברר אם ההצבעה בענין זה תהיה

ד"ר י. בדר:

חוקית או לא.

החלטה: הצעת ד"ר בדר לא נתקבלה.

אני מציע לא להחליט על הדבר היום.

א. גניחובסקי:

החלטה: ההצעה לא נתקבלה.

אני מציע שהועדה תחליט, שר האוצר יראג

י. רוקח:

לכך שהבנק יתן הלוואה לסוכנות בסכום של

3 מליון ל"י, ויעשה את הסדורים הדרושים, באם יהיה צורך בכך, ששר -

האוצר יחזיק פקדונות בסכום זה בבנק. (לפי הצעת ד.צ. פנקס).

ה ח ל ט ה:

ההצעה הנ"ל נתקבלה.

הצעת ב. רפטור לא נתקבלה.

יש לקבל החלטה על איסור חמור שההצעה

ד"ר מ. סנה:

הנ"ל תגיע לעתונות.

ה ח ל ט ה: הוחלט לאסור באופן חמור

שהחלטה הנ"ל תגיע לעתונות.

אאאאאאאא:

הענין סוכס. אם יסחיים הדיון עם הבנק,

הינו"ר ד.צ. פנקס:

נוכל למצוא את הפורמולה המתאימה שתשביע את

רצון כולנו, ואף רצון הבנק.

אנו מחליטים כמו"כ שהדבר לא יובא לידי

פרסום בעתונות, כי אחרת זה יזיק למו"מ.

החלטה זו היא הכרחית, כי למו"מ שבינינו

שר האוצר א. קפלון:

לבין הסוכנות היהודית אנו רוצים להכניס

גם צד שלישי, והוא: הבנק, ולפיכך חייבת החלטה זו להיות סודית.

הי"ר ד.צ. פנקס:

על ועדת המשנה לסיים עתה את הדיון
בקשר ל"עמידר" ולהביא לנו המלצה בקשר

ל-1 מליון ל"י.

ענין האפוטרופוס לא יובא לוועדה.
אני מציע ששר האוצר יודיע לסוכנות

היהודית שכל הסדורים האלה נקבעו עד תאריך 1.4.1950.

ד"ר א. גרנות:

אם נגשים את כל ההחלטות שנחקלו היום,

יהיה צורך להתאים את תקציב הסוכנות

היהודית בהתאם לכך. בעיקר בקשר למסיפי עליה. ~~אאאאאאאא~~ ושיכון.

הי"ר ד.צ. פנקס:

ועדת המשנה שחטפל בתקציב הסוכנות

היהודית, צריכה לקבל מהם עד סוף

מרץ 1950 תקציב מאושר, חוץ מסעיף העליה.

ה"ר י. ברר:

אני מבקש משר האוצר שבזמנו יביא

לוועדה את ההצעות ואת ההחלטות שתחבלנה

במליאת הסוכנות היהודית ובישיבת הועד הפועל.

שר האוצר א. קפלן:

בקשר לתכניות השיכון, ברצוני למסור

לחברי הועדה על כמה תכניות בקשר לכך.

ראשית הוחלט על הקמת כפרי יערות שאת האחריות עליהם קבלה קק"ל יחד עם

מחלקת ההתישבות. בקשר לכך ישנן גם תכניות על הקמת ישובים גם בקרבת

אזורי מטעים, כגון: זיתים, שזיפים וכו', וזוהי גם חשובתי למר ב. רפפור

שדרש שילוב בין פעולות השיכון והתעסוקה. אשר לשיכון בקרבת הפרדסים

בקשר לקטיף, הרי הענין הוא דחוף ביותר ומשום כך ישנה דרישה להתחיל

כבר עכשיו בעבודות ההכשרה והבניה. אם אנו מדברים כל הזמן על שיכון,

אין אנו מדברים על הקמת בנינים בתל-אביב, יפו או חיפה, ואפילו

לא בירושלים, כי בירושלים ישנה איזו החחלה בשטח זה של קבוצת אפריקנים.

אני התכוונתי ביחוד לבניה באופן מקביל לפעולות המושבה ההתישבות ז.א.

הקמת כפרי-עבודה. יש לעשות פעולה נמרצה בשטח זה וועדת המשנה המטפלת

בבעיות השיכון, מטפלת גם ~~בבעיות~~ ^{באופן} השיכון.

א. הרצפלד: אני רוצה להוסיף לדברי שר האוצר, שבתכנית הזאת של כפרי-עבודה מובטחת עבודה לכל המשתכנים לפחות למשך 3-5 שנים. העבודה תהיה קשורה ביעור, במטעים וכו'.

היו"ר ד.צ. פנקס: ביחס לשיכון, אני מציע לקבל את הניסוח הבא:
"עפ"י המלצת ועדת המשנה, זכאי שר האוצר להתחייב ל-2 מליון ל"י לפעולות שיכון, מחוץ הסכום הכולל של סעיף השכון בתכנית הפתוח".

ה ח ל ט ה: ההצעה אושרה.

הוחלט כמו"כ שאותה הועדה המטפלת בעניין "עמידר" המשיך לטפל בדבר גם ~~עצמא~~ להבא.

א. אליאשר: אנו דנים כל הזמן על הוצאות. רצוי היה לשמוע פעם דו"ח על ההכנסות שלנו. אי אפשר להמשיך לדון בכל פעם על הוצאות של מליונים מבלי שנדע מה הן ההכנסות שלנו.

~~אצאקאצא~~

שר האוצר א. קפלן: ד"ר על ההכנסות בפועל שבתקציב המדינה בתדשים אפריל - ספטמבר 1949, נמצא בידי ואני מוכן למסור לכם מספרים. הדו"ח הזה יפורסם בקרוב על-ידי משרד האוצר (בערת: שר האוצר מסר מספרים על ההכנסות של המדינה לפי הדו"ח הנ"ל).

ד"ר מ. סנה: בקשר ליהסים עם המוכנות התעוררו גם כמה בעיות בעניין ההקצבה לחנוך. רצוי שלוועדה תהיה איזו עמדה בעניין זה.

י. רוקח:

אנו היינו עדים כאן לתחליך את העברת
תפקידים לסוכנות, או מהסוכנות לממשלה.

אבל אנו עתה עדים לכך שהסוכנות מעבירה כמה מתפקידיה לשלטונות
המקומיים, כפי שגם הממשלה עשתה זאת **לצפי** החנוך ולגבי הסעד, אולם
המצב הן בנוגע לחנוך, והן בנוגע לסעד הוא קשה למדי והרשויות
המקומיות אינן יכולות לעמוד בזה, בעיקר במה שנוגע לסעד. העולים
עוזבים את המחנות, עומדת בפניהם בעיה העסוקה, ובינתיים הם מהווים
בעיות סוציאליות, וכל אלה באים לשרותים הסוציאליים של השלטונות
המקומיים ומבקשים עזרה.

היות ואנו עוסקים עתה בבעיות הסוכנות
היהודית, האם לא כדאי היה שהועדה תעביר משאלה לשר הפנים, החנוך
והסעד, כי יתנו לנו תמונה על המצב ?

שר האוצר א. קפלן: באופן פיזי אינני יכול לקבל עלי תפקידים
צאצא נוספים, כי בשבוע זה אני עסוק במידה
רבה עם שתי המשלחות מחו"ל, אבל בכ"ז אפנה לשר הפנים שיטפל בדבר.

היו"ר ד. א. פנקס: ועדת הכספים חפנה לשר הפנים ותביע את
דאגתה לשרותים הסוציאליים של הרשויות
המקומיות, ונבקשו לברר את המצב.

שר האוצר א. קפלן: עלינו עוד לדון בסעיפים הבאים: (א) ים-המלח
(ב) תכנית הפתוח; (ג) במחורן.
אני מסליץ שהדיון יהיה בלתי רשמי ובלי פרטיכל.
יחד עם זאת נדון גם על המצב הכספי הכללי של המדינה, וענין המטבע הזר.

היו"ר ד. א. פנקס: לפי בקשת החבר אליאשר אני פונה לשר האוצר בשאלה
אם בישיבה הבאה נוכל לקבל דו"ח על חמ"מ
הפיננסי עם אנגליה.

הישיבה ננעלה בשעה 19.00

הישיבה הבאה תעשה של הועדה - בעוד שבועיים.